

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

13 січня 2022 р.

Київ

№ 18-р

Про результати розгляду
справи про державну допомогу

За результатами розгляду повідомлення про нову державну допомогу Департаменту інфраструктури Харківської міської ради, яке надійшло на Портал державної допомоги за реєстраційним номером у базі даних 40418 (вх. № 195 – ПДД/1 від 10.03.2021) (далі – Повідомлення), розпорядженням державного уповноваженого Антимонопольного комітету України від 19.07.2021 № 02/179-р розпочато розгляд справи про державну допомогу № 500-26.15/28-21-ДД для проведення поглибленого аналізу допустимості державної допомоги для конкуренції (далі – Справа).

Антимонопольний комітет України (далі – Комітет), розглянувши матеріали Справи та подання з попередніми висновками від 31.12.2021 № 500-26.15/28-21-ДД/622-спр,

ВСТАНОВИВ:

1. ПОРЯДОК ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПІДТРИМКУ

- (1) На Портал державної допомоги за реєстраційним номером у базі даних 40418 (вх. № 195 – ПДД/1 від 10.03.2021) Департаментом інфраструктури Харківської міської ради відповідно до статті 9 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» було подано повідомлення про нову державну допомогу.
- (2) Антимонопольним комітетом України листом від 23.03.2021 № 500-29/02-4534 залишено Повідомлення без руху та запитано додаткову інформацію. Департамент інфраструктури Харківської міської ради надав додаткову інформацію, яка надійшла на Портал державної допомоги за реєстраційним номером у базі даних 23375 (вх. № 1289 – ПДД/1 від 17.05.2021).
- (3) Повідомлення прийнято до розгляду 17.05.2021.
- (4) Листом від 02.07.2021 № 2057/0/78-21 (вх. № 5-01/9554 від 07.07.2021) Департамент інфраструктури Харківської міської ради надав додаткову інформацію до Повідомлення.
- (5) За результатами розгляду повідомлення про державну допомогу розпорядженням державного уповноваженого Антимонопольного комітету України від 19.07.2021 № 02/179-р розпочато розгляд справи про державну допомогу № 500-26.15/28-21-ДД для проведення поглибленого аналізу допустимості державної допомоги для конкуренції. Листом Комітету від 20.07.2021 № 500-29/02-10849 направлено копію зазначеного розпорядження на адресу Департаменту інфраструктури Харківської

міської ради. На офіційному вебпорталі Комітету опубліковано інформацію про початок розгляду справи про державну допомогу із зверненням до всіх заінтересованих осіб щодо подання ними протягом 30 календарних днів вмотивованих заперечень та зауважень щодо надання державної допомоги та іншої інформації у зв'язку з розглядом справи про державну допомогу. Відповідних заперечень та зауважень щодо опублікованої інформації про надання державної допомоги до Комітету не надходило.

- (6) Листом від 07.09.2021 № 500-29/06-13088 Комітет звернувся з вимогою до Департаменту інфраструктури Харківської міської ради щодо надання інформації, необхідної під час розгляду Справи.
- (7) Листом від 12.10.2021 № 3622/0/78-21 (вх. № 5-06/14576 від 18.10.2021) Департамент інфраструктури Харківської міської ради надав додаткову інформацію.
- (8) Листом від 26.11.2021 № 4191/0/78-21 (вх. № 5-01/16916 від 08.12.2021) Департамент інфраструктури Харківської міської ради відкликав Повідомлення в частині надання фінансової підтримки комунальному підприємству «Міськелектротранссервіс» у формі внесків у статутний капітал суб'єкта господарювання в розмірі 51 688 000 грн на фінансування заходів, пов'язаних із придбанням спецтехніки.
- (9) Листом від 02.12.2021 № 500-29/02-17254 Комітет звернувся з вимогою до Департаменту інфраструктури Харківської міської ради щодо надання інформації, необхідної під час розгляду Справи.
- (10) Листом від 10.12.2021 № 4372/0/78-21 (вх. № 5-02/17732 від 22.12.2021) Департамент інфраструктури Харківської міської ради надав додаткову інформацію.

2. ВІДОМОСТІ ТА ІНФОРМАЦІЯ ВІД НАДАВАЧА ПІДТРИМКИ

2.1. Надавач підтримки

- (11) Департамент інфраструктури Харківської міської ради (далі – Надавач) (майдан Конституції, 7, м. Харків, 61200, ідентифікаційний код юридичної особи 34468231).

2.2. Отримувач підтримки

- (12) Комунальне підприємство «Харківпас» (далі – КП «Харківпас», Отримувач) (вул. Полтавський шлях, 149-Д, м. Харків, 61064, ідентифікаційний код юридичної особи 36818918).

2.3. Мета (ціль) підтримки

- (13) Розвиток сфери надання публічних послуг для населення.
- (14) Надання жителям міста Харків зручного та універсального інструменту для отримання соціальної підтримки.

2.4. Очікуваний результат

- (15) Придбання багатофункціональних електронних пластикових карток, які пов'язані з наданням соціальної підтримки, інформаційних сервісів, оплати послуг проїзду в системі «Електронний квиток» і обліку наданих послуг (далі – Картка харків'янина).

2.5. Підстава для надання підтримки

- (16) Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні».
- (17) Рішення Харківської міської ради «Про внесення змін до Програми розвитку міського електротранспорту м. Харкова на 2021 – 2025 роки» від 21.04.2021 № 132/21 (далі – Програма).

2.6. Форма підтримки

- (18) Дотація.
- (19) Внески у статутний капітал суб'єкта господарювання.

2.7. Обсяг підтримки

- (20) Загальний обсяг підтримки – 145 674 000 грн,
з них:
2021 рік – 42 500 000 грн,
2022 рік – 46 174 000 грн,
2023 рік – 34 000 000 грн,
2024 рік – 17 000 000 грн,
2025 рік – 6 000 000 грн.

2.8. Тривалість підтримки

- (21) з 01.01.2021 по 31.12.2025.

3. УМОВИ НАДАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ

- (22) Відповідно до Програми, метою діяльності КП «Харківпас» є повне і якісне задоволення потреб населення міста в користуванні об'єктами транспортної інфраструктури, забезпеченні розвитку об'єктів пасажирського транспорту, упорядкуванні та розвитку загальної мережі транспортно-пересадкових вузлів, автостанцій, автостоянок, зупинок міського та приміського пасажирського транспорту. У зв'язку із впровадженням системи «Електронний квиток» (автоматизована система обліку оплати проїзду в міському електротранспорті м. Харкова (метрополітені, трамваї, тролейбусі) КП «Харківпас» доручено здійснити всі необхідні дії, спрямовані на забезпечення виготовлення та розповсюдження електронних квитків, справляння плати за транспортні послуги, розподіл та перерахування плати за проїзд підприємствам-перевізникам із використанням системи «Електронний квиток».
- (23) Відповідно до отриманої від Надавача інформації державна підтримка надається КП «Харківпас» на придбання інформаційних комплектів та запрограмованих карток із функціями для здійснення оплати послуг проїзду в транспорті м. Харків.

- (24) Відповідно до Статуту КП «Харківпас», затвердженого заступником директора Департаменту – начальником Управління комунального майна та приватизації Департаменту економіки та комунального майна Харківської міської ради від 22.05.2019 (далі – Статут), КП «Харківпас» створено, зокрема, відповідно до рішення 38 сесії Харківської міської ради 5 скликання від 25.11.2009 № 313/09 «Про створення комунального підприємства «Харківпас».
- (25) Відповідно до підпункту 3.1 пункту 3 Статуту метою діяльності КП «Харківпас» є, зокрема:
- повне і якісне задоволення потреб населення міста з користування об'єктами транспортної інфраструктури;
 - забезпечення розвитку об'єктів пасажирського транспорту;
 - впровадження сучасних автоматизованих систем оплати за транспортні послуги з перевезення пасажирів.
- (26) Відповідно до підпункту 5.2 пункту 5 Статуту майно КП «Харківпас» є власністю територіальної громади міста Харків, знаходиться у КП «Харківпас» на праві господарського відання на підставі відповідного договору, укладеного з управлінням комунального майна та приватизації Департаменту економіки та комунального майна Харківської міської ради.
- (27) Листом від 02.07.2021 № 2057/0/78-21 (вх. № 5-01/9554 від 07.07.2021) Департамент інфраструктури Харківської міської ради повідомив, що основним видом діяльності КП «Харківпас» є надання автостанціями послуг пов'язаних із проїздом пасажирів автобусними маршрутами загального користування, до яких відносяться:
- організація прибуття та відправлення автобусів з облаштованих платформ;
 - інформування про розклад руху автобусів та вартість поїздки;
 - продаж квитків;
 - користування приміщеннями для очікування поїздки, облаштованими місцями для відпочинку тощо.
- (28) Рішенням Виконавчого комітету Харківської міської ради «Про затвердження положення про Картку харків'янина» від 09.06.2021 № 438 затверджено, зокрема, положення про Картку харків'янина (далі – Положення про Картку харків'янина).
- (29) Відповідно до підпункту 1.2.1 пункту 1 Положення про Картку харків'янина, Картка харків'янина – це іменна (персоніфікована) багатофункціональна електронна пластинкова картка, яка є матеріальним носієм персональних даних володільця картки і підтримує додатки, пов'язані з наданням соціальної підтримки, інформаційних сервісів, оплати послуг проїзду в системі «Електронний квиток» і обліку наданих послуг.
- (30) Відповідно до підпункту 1.2.3 пункту 1 Положення про Картку харків'янина КП «Харківпас» уповноважене провести закупівлю інформаційних комплектів та запрограмованих Карток харків'янина з функціями для здійснення оплати послуг проїзду в транспорті м. Харкова відповідно до вимог цього положення.
- (31) Відповідно до підпункту 1.2.8 пункту 1 Положення про Картку харків'янина проєкт «Картка харків'янина» – сукупність заходів, що здійснюються виконавчими органами Харківської міської ради та іншими учасниками цього проєкту з метою надання певного дисконту шляхом упровадження та функціонування Картки.

- (32) Відповідно до підпункту 2.2 пункту 2 Положення про Картку харків'янина основним завданням Картки харків'янина є ідентифікація володільців картки для:
- надання доступу до дисконту, що впроваджується підприємствами, закладами, організаціями та установами комунальної форми власності Харківської міської територіальної громади;
 - надання доступу до дисконту у сфері роздрібної торгівлі та обслуговування населення, закладах культури тощо (за ініціативою відповідних суб'єктів – учасників проєкту);
 - виконання функцій учнівського квитка – для учнів закладів загальної середньої освіти міста Харкова;
 - здійснення оплати послуг проїзду в транспорті м. Харкова в системі «Електронний квиток».
- (33) Відповідно до підпункту 3.1.2 пункту 3 Положення про Картку харків'янина фінансування заходів, пов'язаних із виготовленням, упровадженням, видачею, обліком та припиненням дії Картки харків'янина, здійснюється за рахунок коштів бюджету Харківської міської територіальної громади.
- (34) На підставі рішення Виконавчого комітету Харківської міської ради «Про затвердження положення про Картку харків'янина» від 09.06.2021 № 438 Харківська міська рада уклала 12.07.2021 Декларацію про наміри щодо реалізації соціального проєкту «Картка харків'янина» з метою, зокрема, надання жителям міста Харкова зручного й універсального інструменту для отримання соціальної підтримки.
- (35) Листом від 12.10.2021 № 3622/0/78-21 (вх. № 5-06/14576 від 18.10.2021) Департамент інфраструктури Харківської міської ради зазначив, що у КП «Харківпасс» є досвід із забезпечення, виготовлення та розповсюдження електронних квитків з функцією справляння плати за проїзд. *«Оскільки одним із функціоналів Картки харків'янина є оплата послуг проїзду в системі «Електронний квиток», емісію Карток харків'янина та закупівлю інформаційних комплектів та запрограмованих карток з функціями для здійснення оплати послуг проїзду в транспорті м. Харкова доручено здійснювати саме КП «Харківпасс».*
- (36) Листом від 10.12.2021 № 4372/0/78-21 (вх. № 5-02/17732 від 22.12.2021) Департамент інфраструктури Харківської міської ради надав інформацію щодо обсягу витрат, на покриття яких КП «Харківпасс» використовуватиме державну підтримку:

№ п/п	Перелік заходів програми	2021 рік, грн	2022 рік, грн	2023 рік, грн	2024 рік, грн	2025 рік, грн
1	2	3	4	5	6	7
1	Придбання інформаційних комплектів та запрограмованих карток з функціями для здійснення оплати послуг проїзду в транспорті м. Харкова	42 500 000	46 174 000	34 000 000	17 000 000	6 000 000
	Всього:	42 500 000	46 174 000	34 000 000	17 000 000	6 000 000

- (37) Згідно з інформацією, отриманою з відкритих джерел, КП «Харківпасс» здійснило закупівлю Карток харків'янина на 2021 рік у товариства з обмеженою відповідальністю «Фінансова компанія «Платіжний центр» (далі – ТОВ «Фінансова компанія «Платіжний

центр»), яке здійснює впровадження системи «Електронний квиток» у міському електротранспорті (метрополітені, трамваї, тролейбусі) м. Харкова.

- (38) КП «Харківпасс» стало замовником закупівлі (№ UA-2021-07-23-002401-с) 665 900 штук запрограмованих карток з функціями здійснення оплати послуг проїзду в транспорті м. Харків на суму 42 500 000 грн.
- (39) Закупівля інформаційних комплектів та запрограмованих карток з функціями здійснення оплати проїзду в транспорті м. Харкова відбулася через систему Prozorro шляхом переговорної процедури.
- (40) Листом від 12.10.2021 № 3622/0/78-21 (вх. № 5-06/14576 від 18.10.2021) Департамент інфраструктури Харківської міської ради повідомив, що: *«... зазначена закупівля відбулася за допомогою переговорної процедури ... з причин відсутності конкуренції з технічних причин. Відповідно до пункту 3.7 Інвестиційного договору ТОВ «Фінансова компанія «Платіжний центр» має виключне право випуску засобів оплати проїзду в транспорті м. Харкова. Відповідно до пункту 3.8 Інвестиційного договору ТОВ «Фінансова компанія «Платіжний центр» має виключне право здійснювати програмування та кодування інформації засобів оплати проїзду (безконтактних карток), які забезпечують можливість здійснення оплати послуг проїзду у міському транспорті м. Харкова в системі «Електронний квиток»».*
- (41) ТОВ «Фінансова компанія «Платіжний центр» здійснює впровадження системи «Електронний квиток» у міському електротранспорті (метрополітені, трамваї, тролейбусі) м. Харкова на підставі рішення Харківської міської ради «Про надання згоди на укладання інвестиційного договору з інвестором для впровадження системи «Електронний квиток» у міському електротранспорті (метрополітені, трамваї, тролейбусі) м. Харкова» від 21.12.2016 № 503/16 (зі змінами).
- (42) Зазначеним вище рішенням доручено Харківському міському голові від імені Харківської міської ради укласти інвестиційний договір на впровадження системи «Електронний квиток» у міському електротранспорті (метрополітені, трамваї, тролейбусі) м. Харкова з переможцем конкурсу з відбору інвестора – ТОВ «Фінансова компанія «Платіжний центр».
- (43) Відповідно до листа Департаменту інфраструктури Харківської міської ради від 10.12.2021 № 4372/0/78-21 (вх. № 5-02/17732 від 22.12.2021) ТОВ «Фінансова компанія «Платіжний центр», яке здійснює впровадження системи «Електронний квиток» у міському електротранспорті (метрополітені, трамваї, тролейбусі) м. Харкова, було обрано на конкурсних засадах.
- (44) Розпорядженням Харківського міського голови від 08.08.2016 № 105 (зі змінами) створено конкурсну комісію з відбору інвестора для впровадження системи «Електронний квиток» у міському електротранспорті (метрополітені, тролейбусі) м. Харкова.
- (45) Умовами конкурсу з відбору інвестора для впровадження системи «Електронний квиток» у міському електротранспорті (метрополітені, трамваї, тролейбусі) м. Харкова, який був оголошений на офіційному сайті Харківської міської ради, міського голови, виконавчого комітету та в газеті Харківської міської ради «Харьковские известия» і на її офіційному сайті, визначалося, зокрема, таке:

- предмет конкурсу: інвестування в створення системи «Електронний квиток» у міському електротранспорті (метрополітені, трамваї, тролейбусі) м. Харкова відповідно до рішення Харківської міської ради від 06.07.2016 № 316/16 «Про створення системи «Електронний квиток» у міському електротранспорті (метрополітені, трамваї, тролейбусі) м. Харкова»;
- вимоги до заявників;
- основні положення інвестиційного договору: *«інвестор повинен забезпечити фінансування усіх витрат, пов'язаних із впровадженням системи «Електронний квиток» у міському електротранспорті (метрополітені, трамваї, тролейбусі) м. Харкова, а саме: проектуванням, створенням, встановленням, проведенням пусконаладжувальних робіт з демонстраційним пуском об'єкта інвестування.*

...
Протягом дії інвестиційного договору інвестор є власником обладнання, іншого майна та майнових прав на створені об'єкти в результаті впровадження об'єкта інвестування. Після закінчення строку дії інвестиційного договору інвестор передає об'єкт інвестування у комунальну власність за вартістю одна гривня. Інвестиційний договір набирає чинності з дня його підписання сторонами і діє 10 років з дня підписання додатка до договору, складеного на підставі акту про введення в експлуатацію об'єкта інвестування.

...
Інвестор згідно з умовами Договору забезпечує фінансування усіх витрат, пов'язаних з проектуванням, створенням, введенням в експлуатацію та подальшою експлуатацією Об'єкта інвестування, відповідно до Графіку фінансування та Реалізації проекту.

...
Власником обладнання та іншого майна, майнових прав на створені в результаті Реалізації Проекту об'єкти протягом дії Договору є Інвестор. Після закінчення терміну дії Договору Інвестор передає об'єкт інвестування у комунальну власність. Інвесторові надається виключне право емісії універсального платіжного засобу для міського пасажирського електротранспорту м. Харкова (безконтактних електронних карток MIFARE стандарту ISO 14443) протягом дії Договору.

...
З метою Реалізації Проекту Замовник надає Інвестору виключне право здійснювати програмування та кодування інформації безконтактних електронних карток, які забезпечать можливість здійснювати оплату послуг проїзду у електротранспорті в системі, створеній в результаті Реалізації Проекту.

...
Інвестор отримує винагороду за приймання в автоматизованому режимі коштів від споживачів послуг та їх перерахування Учасникам інвестиційної діяльності у вигляді відсотка від прийнятих платежів ...».

- (46) Відповідно до протоколу від 09.11.2016 № 5 чергового засідання конкурсної комісії з відбору інвестора для впровадження системи «Електронний квиток» у міському електротранспорті (метрополітені, трамваї, тролейбусі) м. Харкова, затвердженого Головою конкурсної комісії з питань інфраструктури міста, участь у конкурсі брали два учасники: ТОВ «Фінансова компанія «Платіжний центр» і товариство з обмеженою відповідальністю «Фінансова компанія Актинія».
- (47) Переможцем конкурсу з відбору інвестора для впровадження системи «Електронний квиток» у міському електротранспорті (метрополітені, трамваї, тролейбусі) м. Харкова визнано ТОВ «Фінансова компанія «Платіжний центр», оскільки його пропозиція була найбільш економічно привабливою (винагорода інвестора становить 6,5 % від загальної суми платежів).

- (48) Відповідно до листа Департаменту інфраструктури Харківської міської ради від 10.12.2021 № 4372/0/78-21 (вх. № 5-02/17732 від 22.12.2021) оголошення про визначення переможця інвестиційного конкурсу з відбору інвестора для створення системи «Електронний квиток» у міському електротранспорті (метрополітені, трамваї, тролейбусі) м. Харкова опубліковано 15.11.2016 в газеті «Харьковские известия» та на офіційному сайті Харківської міської ради, міського голови та Виконавчого комітету Харківської міської ради.
- (49) Надавач повідомив, що оскаржень щодо проведеного конкурсу з відбору інвестора для впровадження системи «Електронний квиток» у міському електротранспорті (метрополітені, трамваї, тролейбусі) м. Харкова не надходило.
- (50) На підставі рішення Харківської міської ради «Про надання згоди на укладання інвестиційного договору з інвестором для впровадження системи «Електронний квиток» у міському електротранспорті (метрополітені, трамваї, тролейбусі) м. Харкова» від 21.12.2016 № 503/16 (зі змінами) між Харківською міською радою за участю перевізників та ТОВ «Фінансова компанія «Платіжний центр» укладений Інвестиційний договір від 28.12.2016 (зі змінами).
- (51) Відповідно до пункту 3.2.4 Положення про Картку харків'янина КП «Харківпасс» після виготовлення інформаційних пакетів та Карток харків'янина передає їх авторизованому оператору.
- (52) Згідно з пунктом 1.2.10 Положення про Картку харків'янина, авторизований оператор – суб'єкт, визначений розпорядженням міського голови, який буде забезпечувати видачу та збір анкет-заяв та видачу Картки харків'янина володільцю.
- (53) Розпорядженням Харківського міського голови від 01.07.2021 № 137 визначений перелік відповідальних за забезпечення та видачу Картки харків'янина.
- (54) Відповідно до пункту 3.2.7 Положення про Картку харків'янина Картка харків'янина видається їй володільцю безкоштовно та безстроково.
- (55) Відповідно до пункту 5.5 розпорядження Харківського міського голови «Про затвердження зовнішнього вигляду та технічних вимог до Карток харків'янина» від 22.07.2021 № 144 (зі змінами), після завершення процедури закупівлі КП «Харківпасс» повинно передати Картки харків'янина на підставі акта приймання-передачі відповідному авторизованому оператору, визначеному відповідним розпорядженням міського голови для подальшої видачі володільцю Картки харків'янина.
- Авторизований оператор виконує видачу Картки харків'янина та звітує про видані Картки харків'янина поверненням повідомлень про отримання Картки харків'янина з особистим підписом володільця Картки харків'янина або його законного представника. Авторизований оператор несе відповідальність за збереження, видачу та повернення невиданих Карток харків'янина.
- Відповідно до пункту 3.6 Положення про Картку харків'янина, облік запрограмованих Карток здійснюється адміністратором контакт-центру в Реєстрі Карток.
- КП «Харківпасс», після видачі Картки харків'янина її володільцю, здійснює виключно облік проїздів, що зареєстровані за допомогою цієї картки.

- (56) Листом від 10.12.2021 № 4372/0/78-21 (вх. № 5-02/17732 від 22.12.2021) Департамент інфраструктури Харківської міської ради повідомив, що КП «Харківпасс» не отримує доходу внаслідок здійснення закупівлі інформаційних комплектів та запрограмованих Карток харків'янина з функціями для здійснення оплати послуг проїзду в транспорті м. Харкова.
- (57) Державна підтримка КП «Харківпасс» буде перераховуватись на рахунки, відкриті в органах Державної казначейської служби України. Для фінансування поточних видатків господарської діяльності, підприємство використовує рахунки відкриті в установах акціонерного банку «Укргазбанк» та акціонерного товариства «Укрсиббанк».
- (58) Принципи, методи та процедури, які використовує КП «Харківпасс» для ведення бухгалтерського обліку, регламентуються наказом «Про затвердження Положення про облікову політику комунального підприємства «Харківпасс» згідно з П(С)БО» від 02.01.2019 № 1.
- (59) Надавач повідомив, що відповідно до підпункту 3 пункту 2 Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 № 291, на рахунку 48 «Цільове фінансування і цільові надходження» у КП «Харківпасс» буде вестись облік та узагальнення інформації про наявність та рух коштів фінансування заходів цільового призначення (в тому числі про отриману державну підтримку).

4. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

- (60) Відповідно до пункту 1 частини першої статті 1 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) державна допомога суб'єктам господарювання (далі – державна допомога) – підтримка у будь-якій формі суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.
- (61) Отже, державна підтримка є державною допомогою, якщо одночасно виконуються такі умови:
- підтримка надається суб'єкту господарювання;
 - державна підтримка здійснюється за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів;
 - підтримка створює переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності;
 - підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.
- (62) Згідно із частиною першою статті 3 Закону дія цього Закону поширюється на будь-яку підтримку суб'єктів господарювання надавачами державної допомоги за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів для виробництва товарів або провадження окремих видів господарської діяльності.
- (63) Відповідно до частини другої статті 1 Закону терміни «суб'єкт господарювання», «товар», «економічна конкуренція (конкуренція)» вживаються в Законі у значенні, наведеному в Законі України «Про захист економічної конкуренції».

- (64) Відповідно до пункту 22 частини першої статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» виключно на пленарних засіданнях сільської, селищної, міської ради вирішуються питання затвердження програм соціально-економічного та культурного розвитку відповідних адміністративно-територіальних одиниць, цільових програм з інших питань місцевого самоврядування.
- (65) З метою подальшого розвитку інформаційного суспільства та запровадження механізмів соціальної підтримки жителів міста Харкова Виконавчий комітет Харківської міської ради прийняв рішення «Про затвердження Положення про Картку харків'янина» від 09.06.2021 № 438.
- (66) З метою підвищення якості управління, реалізації централізованого підходу до інформаційно-технологічної взаємодії органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій Харківської міської ради з жителями міста Харкова Виконавчим комітетом Харківської міської ради прийнято рішення «Про створення Автоматизованої електронної взаємодії виконавчих органів Харківської міської ради з жителями міста Харкова» від 09.06.2021 № 439.
- (67) Беручи до уваги необхідність подальшого розвитку інформатизації суспільства, а також соціальної підтримки жителів міста Харкова, Харківська міська рада уклала Декларацію про наміри щодо реалізації соціального проєкту «Картка харків'янина» від 12.07.2021.
- (68) Розпорядженням Харківського міського голови від 22.07.2021 № 144 затверджено зовнішній вигляд та технічні вимоги до Карток харків'янина.

5. ВИСНОВКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ РОЗГЛЯДУ СПРАВИ

5.1. Визнання належності заходу підтримки до державної допомоги

- (69) Відповідно до пункту 1 частини першої статті 1 Закону державна допомога суб'єктам господарювання – підтримка у будь-якій формі суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.
- (70) Отже, державна підтримка є державною допомогою, якщо одночасно виконуються такі умови:
- підтримка надається суб'єкту господарювання;
 - державна підтримка здійснюється за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів;
 - підтримка створює переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності;
 - підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.

5.1.1. Надання підтримки суб'єкту господарювання

- (71) Статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що суб'єкт господарювання – юридична особа незалежно від організаційно-правової форми та форми власності чи фізична особа, що здійснює діяльність з виробництва, реалізації, придбання товарів, іншу господарську діяльність, у тому числі яка здійснює контроль над іншою юридичною чи фізичною особою; група суб'єктів господарювання, якщо один або декілька з них здійснюють контроль над іншими.

- (72) Частиною першою статті 3 Господарського кодексу України визначено, що під господарською діяльністю у цьому Кодексі розуміється діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність.
- (73) Відповідно до підпункту 3.1 пункту 3 Статуту метою діяльності КП «Харківпас» є, зокрема:
- повне і якісне задоволення потреб населення міста з користування об'єктами транспортної інфраструктури;
 - забезпечення розвитку об'єктів пасажирського транспорту;
 - впровадження сучасних автоматизованих систем оплати за транспортні послуги з перевезення пасажирів.
- (74) Листом від 02.07.2021 № 2057/0/78-21 (вх. № 5-01/9554 від 07.07.2021) Департамент інфраструктури Харківської міської ради повідомив, що основним видом діяльності КП «Харківпас» є надання автостанціями послуг пов'язаних із проїздом пасажирів автобусними маршрутами загального користування, до яких відносяться:
- організація прибуття та відправлення автобусів з облаштованих платформ;
 - інформування про розклад руху автобусів та вартість поїздки;
 - продаж квитків;
 - користування приміщеннями для очікування поїздки, облаштованими місцями для відпочинку тощо, та отримує від здійснення такої діяльності прибуток.
- (75) Отже, за наведених умов КП «Харківпас» є **суб'єктом господарювання** в розумінні Закону.

5.1.2. Надання підтримки за рахунок місцевих ресурсів

- (76) Пунктом 4 частини першої статті 1 Закону встановлено, що місцеві ресурси – рухоме і нерухоме майно, кошти місцевих бюджетів, інші кошти, земля, природні ресурси, що є у власності територіальних громад сіл, селищ, міст, районів у містах, об'єкти їх спільної власності, що перебувають в управлінні районних і обласних рад, майно, що належить Автономній Республіці Крим, управління яким здійснює Рада міністрів Автономної Республіки Крим.
- (77) Відповідно до статті 4 Закону державна допомога полягає у передачі ресурсів держави чи місцевих ресурсів окремим суб'єктам господарювання, а також у втратах доходів відповідних бюджетів.
- (78) Відповідно до підпункту 3.1.2 пункту 3 Положення про Картку харків'янина фінансування заходів, пов'язаних із виготовленням, упровадженням, видачою, обліком та припиненням дії Картки харків'янина, здійснюється за рахунок коштів бюджету Харківської міської територіальної громади.
- (79) Отже, державна підтримка, яка буде надаватися КП «Харківпас» у формі дотації та внесків у статутний капітал суб'єкта господарювання на придбання багатофункціональних електронних пластикових карток, які пов'язані з наданням соціальної підтримки, інформаційних сервісів, оплати послуг проїзду в системі «Електронний квиток» і обліку наданих послуг, буде здійснюватися **за рахунок коштів місцевого бюджету, тобто за рахунок місцевих ресурсів** у розумінні Закону.

5.1.3. Створення переваг для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності

- (80) Відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода), сторони домовились, що вони застосовуватимуть статті 262, 263 (3) або 263 (4) Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що впливають із застосування статей 106, 107 та 93 Договору про функціонування Європейського Союзу (далі – ДФЄС), зокрема відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Європейського Союзу.
- (81) Згідно з пунктом 66 Повідомлення Європейської комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) ДФЄС перевагою вважається будь-яка економічна вигода, яка була б недоступною для суб'єкта господарювання за звичайних ринкових умов, тобто за відсутності втручання держави. При цьому будь-яка компенсація витрат, пов'язаних із виконанням нормативних обов'язків, передбачає надання переваги відповідному суб'єкту господарювання (пункт 37 зазначеного Повідомлення).
- (82) Відповідно до пункту 97 Повідомлення Європейської комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) ДФЄС, якщо операція проводилася із застосуванням процедури торгів або на рівних умовах, це є прямим і конкретним доказом її відповідності ринковим умовам.
- (83) При цьому процедура торгів має бути конкурентною, щоб усі зацікавлені учасники, які відповідають умовам, могли взяти участь у процесі, прозорою, щоб усі зацікавлені учасники мали право на отримання належної інформації на кожному етапі процедури торгів, недискримінаційною.
- (84) Відповідно до підпункту 1.2.3 пункту 1 Положення про Картку харків'янина КП «Харківпасс» уповноважене провести закупівлю інформаційних комплектів та запрограмованих Карток харків'янина з функціями для здійснення оплати послуг проїзду в транспорті м. Харкова відповідно до вимог цього положення.
- (85) Відповідно до листа Департаменту інфраструктури Харківської міської ради від 12.10.2021 № 3622/0/78-21 (вх. № 5-06/14576 від 18.10.2021) КП «Харківпасс» здійснило закупівлю Карток харків'янина на 2021 рік через систему Prozorro шляхом переговорної процедури у ТОВ «Фінансова компанія «Платіжний центр», яке здійснює впровадження системи «Електронний квиток» у міському електротранспорті (метрополітені, трамваї, тролейбусі) м. Харкова та яке відповідно до пункту 3.7 Інвестиційного договору має виключне право випуску засобів оплати проїзду в транспорті м. Харкова та відповідно до пункту 3.8 Інвестиційного договору має виключне право здійснювати програмування та кодування інформації засобів оплати проїзду (безконтактних карток), які забезпечують можливість здійснення оплати послуг проїзду в міському транспорті м. Харкова в системі «Електронний квиток».
- (86) Відповідно до листа Департаменту інфраструктури Харківської міської ради від 02.07.2021 № 2057/0/78-21 (вх. № 5-01/9554 від 07.07.2021) кошти, передбачені на придбання Картки харків'янина будуть перераховуватись виключно після проведення процедури закупівлі через систему Prozorro. Тому зекономлені кошти державної підтримки будуть залишатись у бюджеті Харківської міської територіальної громади.

- (87) Відповідно до пункту 3.2.4 Положення про Картку харків'янина КП «Харківпасс» після виготовлення інформаційних пакетів та Карток харків'янина передає їх авторизованим операторам (які визначені розпорядженням Харківського міського голови від 01.07.2021 № 137) для подальшої видачі їх володільцям.
- (88) Відповідно до пункту 3.2.7 Положення про Картку харків'янина Картка харків'янина видається їй володільцю безкоштовно та безстроково.
- (89) Листом від 10.12.2021 № 4372/0/78-21 (вх. № 5-02/17732 від 22.12.2021) Департамент інфраструктури Харківської міської ради повідомив, що КП «Харківпасс» не отримує доходу внаслідок здійснення закупівлі інформаційних комплектів та запрограмованих Карток харків'янина з функціями для здійснення оплати послуг проїзду в транспорті м. Харкова.
- (90) Враховуючи викладене, державна підтримка КП «Харківпасс» буде спрямовуватись на придбання багатофункціональних електронних пластикових карток, які пов'язані з наданням соціальної підтримки, інформаційних сервісів, оплати послуг проїзду в системі «Електронний квиток» і обліку наданих послуг, які в подальшому будуть передані авторизованим операторам для безкоштовної та безстрокової їх видачі володільцям.
- (91) Отже, державна підтримка КП «Харківпасс» у формі дотації та внесків у статутний капітал суб'єкта господарювання, яка буде спрямована на придбання багатофункціональних електронних пластикових карток, які пов'язані з наданням соціальної підтримки, інформаційних сервісів, оплати послуг проїзду в системі «Електронний квиток» і обліку наданих послуг, **виключає створення переваг** для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.

5.1.4. Спотворення або загроза спотворення економічної конкуренції

- (92) Згідно зі статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» економічна конкуренція (конкуренція) – змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку. Ринку у свою чергу є сферою обороту товару (взаємозамінних товарів), на який протягом певного часу і в межах певної території є попит і пропозиція.
- (93) Під господарською діяльністю у статті 3 Господарського кодексу України розуміється діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність.
- (94) Отже, для того, щоб мати вплив на економічну конкуренцію (спотворювати або загрожувати спотворенням конкуренції), допомога суб'єктові господарювання повинна стосуватися діяльності такого суб'єкта щодо виробництва товару (виконання робіт, надання послуг), який має вартісний характер і цінову визначеність та бере участь у господарському обороті на ринку.

- (95) Відповідно до пункту 187 Повідомлення Комісії ЄС щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) ДФЄС на практиці вважається, що спотворення конкуренції у значенні статті 107 (1) ДФЄС існує тоді, коли держава надає фінансові переваги суб'єкту господарювання в лібералізованому секторі, де існує або може існувати конкуренція. При цьому до уваги береться, чи інші суб'єкти господарювання мають намір та можливість надавати послуги на такому ринку.
- (96) Відповідно до підпункту 1.2.3 пункту 1 Положення про Картку харків'янина КП «Харківпас» уповноважене провести закупівлю інформаційних комплектів та запрограмованих Карток харків'янина з функціями для здійснення оплати послуг проїзду в транспорті м. Харкова відповідно до вимог цього положення.
- (97) Відповідно до пункту 5.5 розпорядження Харківського міського голови «Про затвердження зовнішнього вигляду та технічних вимог до Карток харків'янина» від 22.07.2021 № 144 (зі змінами), після завершення процедури закупівлі КП «Харківпас» повинно передати Картки харків'янина на підставі акта приймання-передачі відповідному авторизованому оператору, визначеному відповідним розпорядженням міського голови для подальшої видачі володільцю Картки харків'янина.
Авторизований оператор, виконує видачу Картки харків'янина та звітує про видані Картки харків'янина поверненням повідомлень про отримання Картки харків'янина з особистим підписом володільця Картки харків'янина або його законного представника. Авторизований оператор несе відповідальність за збереження, видачу та повернення невиданих Карток харків'янина.
Відповідно до пункту 3.6 Положення про Картку харків'янина, облік запрограмованих Карток здійснюється адміністратором контакт-центру в Реєстрі Карток.
КП «Харківпас», після видачі Картки харків'янина її володільцю, здійснює виключно облік проїздів, що зареєстровані за допомогою цієї картки.
- (98) Відповідно до пункту 3.2.7 Положення про Картку харків'янина Картка харків'янина видається її володільцю безкоштовно та безстроково.
- (99) Відповідно до листа Департаменту інфраструктури Харківської міської ради від 02.07.2021 № 2057/0/78-21 (вх. № 5-01/9554 від 07.07.2021) кошти, передбачені на придбання Картки харків'янина, будуть перераховуватись виключно після проведення процедури закупівлі через систему Prozorro. Тому зекономлені кошти державної підтримки будуть залишатись у бюджеті Харківської міської територіальної громади.
- (100) Листом від 10.12.2021 № 4372/0/78-21 (вх. № 5-02/17732 від 22.12.2021) Департамент інфраструктури Харківської міської ради повідомив, що КП «Харківпас» не отримує доходу внаслідок здійснення закупівлі інформаційних комплектів та запрограмованих Карток харків'янина з функціями для здійснення оплати послуг проїзду в транспорті м. Харкова.
- (101) Враховуючи викладене, послуги КП «Харківпас» із забезпечення придбання багатофункціональних електронних пластикових карток, пов'язаних із наданням соціальної підтримки, інформаційних сервісів, оплати послуг проїзду в системі «Електронний квиток» і обліку наданих послуг, будуть надаватися населенню безкоштовно (КП «Харківпас» не отримує доходу внаслідок здійснення закупівлі інформаційних комплектів та запрограмованих Карток харків'янина), тому не будуть реалізовуватися на ринку, в розумінні Закону України «Про захист економічної конкуренції», та не будуть брати участі в господарському обороті.

(102) Отже, надання державної підтримки КП «Харківпасс» у формі дотації та внесків у статутний капітал суб'єкта господарювання, яка буде спрямована на придбання багатофункціональних електронних пластикових карток, які пов'язані з наданням соціальної підтримки, інформаційних сервісів, оплати послуг проїзду в системі «Електронний квиток» і обліку наданих послуг **не створює економічної конкуренції** в розумінні Закону.

5.1.5. Віднесення повідомленої державної підтримки до державної допомоги

(103) Враховуючи викладене, повідомлена підтримка, яка буде надаватися Департаментом інфраструктури Харківської міської ради КП «Харківпасс», у формі дотації та внесків у статутний капітал суб'єкта господарювання, яка буде спрямована на придбання багатофункціональних електронних пластикових карток, які пов'язані з наданням соціальної підтримки, інформаційних сервісів, оплати послуг проїзду в системі «Електронний квиток» і обліку наданих послуг, що виділятиметься на підставі Програми на період з 01.01.2021 по 31.12.2025 у сумі 145 674 000 грн, **не є державною допомогою відповідно до Закону.**

5.2. Застереження

(104) Разом із тим слід зазначити, що:

- фінансування КП «Харківпасс» повинно спрямовуватися виключно на придбання багатофункціональних електронних пластикових карток, які пов'язані з наданням соціальної підтримки, інформаційних сервісів, оплати послуг проїзду в системі «Електронний квиток» і обліку наданих послуг;
 - Надавач підтримки має забезпечити постійний контроль за обліком доходів, витрат та видатків за видами діяльності, та за джерелами фінансування КП «Харківпасс», окремо в розрізі синтетичних та аналітичних рахунків;
 - КП «Харківпасс» повинне здійснювати закупівлю багатофункціональних електронних пластикових карток, на яку надається державна підтримка, через систему Prozorro відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі».
- У разі недотримання умов, викладених у цьому пункті рішення, фінансування КП «Харківпасс» на покриття витрат, пов'язаних із реалізацією заходів, спрямованих на придбання багатофункціональних електронних пластикових карток, які пов'язані з наданням соціальної підтримки, інформаційних сервісів, оплати послуг проїзду в системі «Електронний квиток» і обліку наданих послуг, може містити ознаки державної допомоги.

(105) Наведені в цьому рішенні обґрунтування та висновки застосовуються виключно для цілей застосування положень Закону та не охоплюють правовідносин, що регулюються Законом України «Про захист економічної конкуренції».

(106) На подання з попередніми висновками від 31.12.2021 № 500-26.15/28-21-ДД/622-спр (далі – Подання), надіслане листом від 31.12.2021 № 500-29/02-18861, Департамент інфраструктури Харківської міської ради листом від 04.01.2022 № 32/0/78-22 (вх. № 5-02/130 від 10.01.2022) надав зауваження редакційного характеру до тексту Подання, що враховані в тексті цього рішення.

Враховуючи викладене, керуючись статтею 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 8 і 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та пунктом 8 розділу VI Порядку розгляду справ про державну допомогу суб'єктам господарювання, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету

України від 12 квітня 2016 року № 8-рп, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 06 травня 2016 року за № 686/28816, Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

Визнати, що підтримка Департаменту інфраструктури Харківської міської ради комунальному підприємству «Харківпас» у формі дотації та внесків у статутний капітал суб'єкта господарювання, яка буде спрямована на придбання багатофункціональних електронних пластикових карток, які пов'язані з наданням соціальної підтримки, інформаційних сервісів, оплати послуг проїзду в системі «Електронний квиток» і обліку наданих послуг, що виділятиметься на підставі рішення Харківської міської ради «Про внесення змін до Програми розвитку міського електротранспорту м. Харкова на 2021 – 2025 роки» від 21.04.2021 № 132/21, у сумі 145 674 000 (сто сорок п'ять мільйонів шістсот сімдесят чотири тисячі) гривень на період з 01.01.2021 по 31.12.2025, **не є державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

Відповідно до частини десятої статті 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» Антимонопольний комітет України може відкликати прийняте ним рішення, якщо воно прийнято на підставі недостовірної інформації, що призвело до прийняття необґрунтованого рішення, та прийняти нове рішення у порядку, встановленому цією статтею.

Голова Комітету

Ольга ПІЩАНСЬКА